

MÉRETARÁNYOS MUNKAGÉPMODELLEK

Hauch Tamás

Gyerekkorunkban sokunk álma volt a makettezés vagy a modellezés. A '80-as évek vége és a '90-es évek eleje volt talán az az időszak, amikor erre utoljára szervezett keretek között is lehetőségük nyílt az ifjaknak és a kicsit idősebbeknek is. Az általános iskolákban a technikaórák mellett elsősorban a szakkörök adtak lehetőséget ennek a csodás értékteremtésnek. Akik mélyebben szerették volna elsajátítani a modellezést, azoknak a Magyar Honvédelmi Szövetség (MHSZ) keretein belül is lehetőségük nyílt a különböző járművek és épületek elkészítésére. Ezzel sikerélményt, műveltséget szereztek, és nem utolsósorban a logika, valamint a finommotoros készségek is fejlődtek. Sajnos a rendszerváltást követően ezek a szakkörök szinte teljesen kihaltak. A kétezres években azonban újra előkerültek a régi rajzok, technikák, és otthon mindenki készíthetett is ilyen tárgyakat. Ezt a könnyen hozzáférhető szerszámok és gépek is támogatták, az interneten elérhető dokumentumokról, útmutatókról már nem is beszélve.

Ercsei Viktor csengeri műhelyében méretarányos járművek tucatjai születnek. Sosincs két egyforma. Az egész egy kamionmodell elkészítésével kezdődött. Viktor asztalos és fafaragó is egy személyben. Idestova három éve keresték meg, hogy egy kamionos cég tulajdonosának szeretnének egy bortartót is magában foglaló kamiont. Az elkészült modell olyannyira jól sikerült, hogy azóta a faragások mellett ez lett Viktor fő profilja. – Ezt elkészítve meg-

osztottam a fotóját pár kamionos-csoportban és egymás után jöttek az egyedi kérések saját modellek készítésére a kamionsofőröktől – mesélte.

Azt tudni kell, hogy a kamionos-társadalom tagjai nagyon büszkék a járműveikre. Ez nem is csoda, hiszen kilométerek ezreit töltik a kabinban. Alszanak, étkeznek, olykor kártyáznak, beszélgetnek és néha veszélyes szituációkat élnek meg. Összeforr ember és

technika. A sofőrök „ajándékokkal” halmozzák el fémtársaikat, melyektől egyediek és még értékesebbek lesznek. Ezért vált Viktor munkája népszerűvé, hiszen egy szépen elkészített, méretarányos másolat elfér a nappaliban vagy a garázsban, míg az eredeti már nem.

Minden modell egyedileg készül, magán hordozva a tulajdonos járművének festését, kiegészítőit, egyediségét. Mindenféle jármű készült

” Azt tudni kell, hogy a kamionostársadalom tagjai nagyon büszkék a járműveikre. Ez nem is csoda, hiszen kilométerek ezreit töltik a kabinban.

már. Elsőre talán nem tűnik nagy feladatnak, de ha alaposan belegondolunk, akkor tudjuk, hogy kétféle terméket bonyolult elkészíteni. A túl kicsit és a túl nagyot. Előbbinél a sok apró alkatrész megmunkálása okozza a problémát, míg az

utóbbinál a fizikai méreteken túl a súlya. Ezek a modellek a méreteiket tekintve 12–15 cm szélesek, a hosszuk 55–65 cm, a magasságuk 15–20 cm. – Az elkészítési idejét nézve két héttől akár több hónapig is eltarthat egy modell befejezése,

mivel vannak maximalista kamionosok, akik a legapróbb részleteket is viszont szeretnék látni a munkáimon – fűzte hozzá.

Viktor képek alapján kezdi el a munkát és katalógusadatokból szedi össze a hiányzó információkat. Raj-

A kabin oldalainak felrajzolása.

A kabin összeállítása.

A nagyolt kabinok.

” Viktor törekszik rá, hogy a modellek ne csak külcsínben kövessék az eredetit, hanem azokon bizonyos funkciók, fontos részletek is megtalálhatók legyenek.

A modelleken jól látszik, hogy milyen részletekbe menő munkát végez a készítő.

A hátsó híd is funkcionális.

IFA L60 festés nélkül.

Légtartály, hidraulikai hengerek és a klasszikus ikerkerék a gumileffentyűvel.

Index, ajtózsanér és még billen is a plató...

A rendszám alapján biztosan lekérdezhető a jármű múltja.

zol, tervez, majd főleg lucfenyőből kezdi el az alapokat kialakítani. Azon alkatrészeknél, melyeknél faragás szükséges, cseresznyefát, diófát és hársfát alkalmaz előszeretettel. A hagyományos alapgépeken kezdődik meg a munka. A keresztmetszeti megmunkáláson kívül rengeteg apró alkatrészt kell pontosan legyártani. Esztergagéppel készülnek a kerekek, míg a felnik nagyolása oszlopos fűrőgéppel. Ez utóbbi nagy szerepet játszik a nagyon pontos, egyenes csapos illesztéseknél, melyek vékony fogpiszkáló méretűek. Ilyenek vannak a tükröknél, a hidraulikai és mozgó elemeknél.

Asztali lombfűrőrésszel alakulnak ki a fülke elemei. Ez sok esetben csak nagyolás, hiszen az íveket manuálisan kell kialakítani. A fülke karakterét az életben lemez hajtásával, húzásával érik el. A fa nem lemez, azt csak faragással lehet karakteressé tenni.

Viktor törekszik rá, hogy a modellek ne csak külcsínben kövessék az eredetit, hanem azokon bizonyos funkciók, fontos részletek is megtalálhatók legyenek. Egy L60-as IFA rönkszállítónál minden alkatrész mozgatható volt. Értsük ezt úgy, hogy a daru is. És itt kezdődik valahol az a fajta elszántság, ami egy-egy modelt valódi örömprojektté avanszál. Az alkatrészek 100 százalékban saját készítésűek. Minden egyedileg van legyártva.

A modellek akrilfestést kapnak. A feliratokat kézzel rajzolja elő, majd festi fel. Talán ez a legnehezebb része a munkának. Sokat nem lehet hibázni, hiszen akkor az

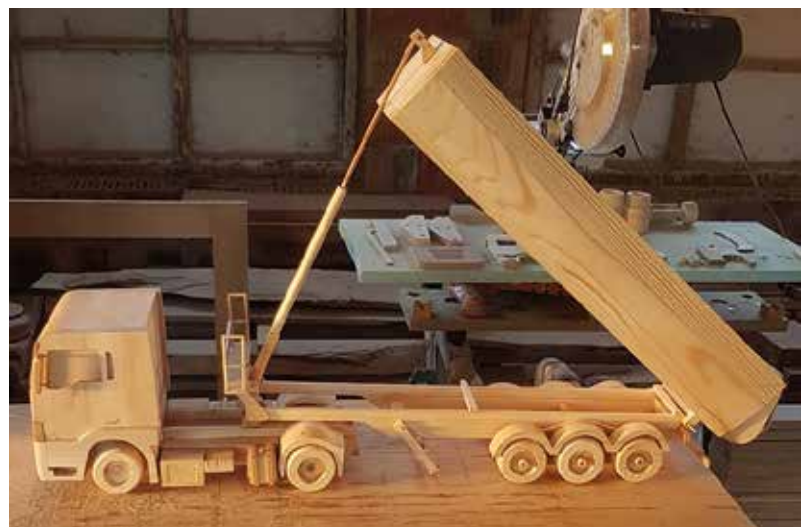

Festésre váró JVC munkagép. Természetesen minden elem mozgatható és követi az eredetit.

” A modellek akrilfestést kapnak. A feliratokat kézzel rajzolja elő, majd festi fel. Talán ez a legnehezebb része a munkának.

Festés alatt.

Kész modellek.

addigi csiszolással töltött órák kárba vesznek, de az is elképzelhető, hogy pár apró részlet is odaveszne. A kész modellek sok esetben postán jutnak el a megrendelőhöz. Ez szintén ad okot az aggodalmakra, de eddig mindegyik jármű épen érkezett meg a címzetthez.

Ercsei Viktor folyamatosan fejleszti a műhelyét. Bővíti, új szerszámokat, eszközöket vásárol, hogy még precízebb munkát tudjon végezni. Természetesen a modellek mellett egyéb asztalosmunkákat is vállal, illetve faragásokat is készít. A fafaragást Gyovai Ernőtől tanulta Nyíregyházán. – Sajnos, ő már nem lehet közöttünk, de mindig is hálával gondolok rá, valamint a tanításom során tanúsított türelmére és elkötelezettségére! Nekem is az az álmom, hogy életem végéig faragjak, szívvel és lélekkel. Időskoromban az utolsó erőmmel is a véső után fogok nyúlni... ■

Ercsei Viktor